

Asia C-501/20

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

6.10.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Audiencia Provincial de Barcelona (Espanja)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

18.9.2020

Valittaja:

M P A

Vastapuoli:

LC D N M T

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohde

Avioero- ja aviovarallisuussuhteen purkamista koskeva hakemus, jossa esitetään myös alaikäisten lasten huoltoa ja vanhempainvastuuta, lasten elatusta sekä Togossa sijaitsevan perheen asunnon käytöstä määräämistä koskevia vaatimuksia.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 267 artiklaan perustuva ennakkoratkaisupyynnö, jossa pyydetään tulkitsemaan yhtäältä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 (EYVL 2003, L 338, s. 1) 3 ja 8 artiklaa sekä tarvittaessa 6, 7 ja 14 artiklaa ja toisaalta toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18.12.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 (EUVL 2009, L 7, s. 1) 3 artiklaa sekä tarvittaessa 7 artiklaa.

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Miten asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklassa ja asetuksen N:o 4/2009 3 artiklassa tarkoitettua käsitettä ”asuinpaikka” tulkitaan sellaisten jäsenvaltion kansalaisten tapauksessa, jotka oleskelevat kolmannessa valtiossa heille Euroopan unionin sopimussuhteisina toimihenkilöinä osoitettujen tehtävien vuoksi ja joille on kolmannessa valtiossa tunnustettu Euroopan unionin diplomaattisen edustajan asema, kun heidän oleskelunsa mainitussa valtiossa liittyy heidän unionin puolesta hoitamiinsa tehtäviin?
- 2) Jos aviopuolisoiden asuinpaikan määrittäminen asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklan ja asetuksen N:o 4/2009 3 artiklan soveltamisen kannalta riippuu heidän asemastaan Euroopan unionin sopimussuhteisina toimihenkilöinä kolmannessa valtiossa, miten se vaikuttaa asetuksen N:o 2201/2003 8 artiklassa tarkoitetun alaikäisten lasten asuinpaikan määrittämiseen?
- 3) Jos katsotaan, että alaikäisten lasten asuinpaikka ei ole kolmannessa valtiossa, voidaanko asetuksen N:o 2201/2003 8 artiklassa tarkoitetun asuinpaikan määrittämiseksi ottaa huomioon äidin kansalaisuus, hänen asuinpaikkansa Espanjassa ennen avioliiton solmimista, alaikäisten lasten Espanjan kansalaisuus ja heidän syntymisensä Espanjassa?
- 4) Jos katsotaan, että vanhempien ja lasten asuinpaikka ei ole jäsenvaltiossa, eikä asetuksen N:o 2201/2003 perusteella voida yksilöidä mitään muuta jäsenvaltiota, jolla olisi toimivalta ratkaista vaatimukset, onko se, että vastaaja on jäsenvaltion kansalainen, esteenä asetuksen N:o 2201/2003 7 ja 14 artiklassa tarkoitetun toimivaltaa muissa tapauksissa koskevan säännöksen soveltamiselle?
- 5) Jos katsotaan, että vanhempien ja alaikäisten lasten asuinpaikka ei ole jäsenvaltiossa lasten elatuksesta päättämisen kannalta, miten on tulkittava asetuksen N:o 4/2009 7 artiklan varatoimivaltasäännöstä ja millä edellytyksillä voidaan katsoa, että menettelyä ei voida kohtuudella panna vireille tai toteuttaa tai että se osoittautuu mahdottomaksi toteuttaa kolmannessa valtiossa, johon riita-asialla on läheinen liittymä (käsiteltävässä asiassa Togo)? Onko tarpeen osoittaa, että asianosainen on tuloksettomasti saattanut tai yrittänyt saattaa menettelyn vireille mainitussa valtiossa? Onko jonkun asianosaisen kansalaisuus riittävä liittymä jäsenvaltioon?
- 6) Onko nyt käsiteltävässä asiassa, jossa puolisoilla on vahvat siteet jäsenvaltioihin (kansalaisuus, aikaisempi asuinpaikka), perusoikeuskirjan 47 artiklan vastaista, jos asetusten säännöksistä ei voida johtaa yhdenkään jäsenvaltion toimivaltaa?

Unionin oikeussäännöt, joihin asiassa viitataan

Asetus N:o 2201/2003, 3, 6, 7, 8 ja 14 artikla

Asetus N:o 4/2009, 3 ja 7 artikla

Tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta tuomioistuimen toimivallan, sovellettavan lain sekä päätösten tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa 24.6.2016 annettu neuvoston asetus (EU) 2016/1103 (EUVL 2016, L 183, s. 1).

Euroopan unionin perusoikeuskirja, 47 artikla.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin asiassa on vedottu

Tuomioistuinten toimivallasta 1.7.1985 annettu laki 6/1985 (Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial; BOE nro 157, 2.7.1985; jäljempänä LOPJ), säädös espanjalaisten tuomioistuinten toimivallan määrittämisestä

I) Sen 22 quater §:n mukaan espanjalaiset tuomioistuimet ovat lähtökohtaisesti toimivaltaisia, kun kyseessä on

”– c) aviopuolisoiden henkilö- ja varallisuussuhteet, avioliiton pätemättömyys, asumusero ja avioero ja niiden muutokset, aina, kun millään ulkomaisella tuomioistuimella ei ole toimivaltaa, jos molempien aviopuolisoiden asuinpaikka oli Espanjassa hakemuksen jättämisaikana, jos heidän viimeinen yhteinen asuinpaikkansa oli Espanjassa ja toinen heistä asuu siellä, jos vastaajan asuinpaikka on Espanjassa tai jos kyse on yhteisestä hakemuksesta, jos yksi aviopuolisista asuu Espanjassa, jos hakija on asunut vähintään yhden vuoden ajan Espanjassa hakemuksen jättämisen jälkeen, jos hakija on espanjalainen ja hänen asuinpaikkansa on ollut Espanjassa vähintään kuusi kuukautta ennen hakemuksen jättämistä tai jos molemmat aviopuolisot ovat Espanjan kansalaisia,

— d) lapsen asemaa ja lapsi-vanhempi -suhdetta, alaikäisten suojelua ja vanhempainvastuuta koskevat asiat, jos lapsen tai alaikäisen asuinpaikka on hakemuksen jättämisaikana Espanjassa tai jos hakija on espanjalainen tai asuu Espanjassa vakituisesti tai ainakin hakemuksen jättämisaikana edeltävien kuuden kuukauden ajan.”

II) Sen 22 octies §:ssä säädetään seuraavaa:

”Espanjan tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia silloin, kun Espanjan lainsäädännön toimivaltasäännöksissä ei säädetä tällaisesta toimivallasta. Espanjan tuomioistuimet eivät kuitenkaan voi pidättäytyä toimivaltansa käyttämisestä tai katsoa, ettei niillä ole toimivaltaa, jos kyseessä olevalla oikeusriidalla on liittymä Espanjaan ja eri valtioiden, joilla on liittynyt oikeusriitaan, tuomioistuimet ovat katsoneet, ettei niillä ole toimivaltaa.”

Siviililaki

Siviililain (Código Civil) 40 §:ssä säädetään, että siviilioikeudellisten oikeuksien käyttämiseksi ja velvoitteiden täyttämiseksi luonnollisten henkilöiden kotipaikka on lähtökohtaisesti heidän vakinainen asuinpaikkansa, ja ulkomailla virkatehtäviensä hoitamisen vuoksi asuvien diplomaattien, joihin sovelletaan diplomaattista koskemattomuutta, kotipaikkana pidetään heidän viimeisintä asuinpaikkaansa Espanjan alueella.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Oikeudenkäynnin asianosaiset avioituivat 25.8.2010 Espanjan Guinea Bissaun suurlähetystössä. Avioliitto on merkitty Guinea Bissaun konsuliasioita koskevaan henkilötietojärjestelmään. Heillä on kaksi lasta, jotka ovat syntyneet 10.10.2007 ja 30.7.2012 Manresassa (Barcelona). Vaimo on Espanjan kansalainen. Mies on Portugalin kansalainen. Lapset ovat Espanjan ja Portugalin kansalaisia.
- 2 Puolisot asuivat Guinea Bissaussa elokuusta 2010 helmikuuhun 2015 ja muuttivat sitten Togon tasavaltaan. Asumusero alkoi heinäkuussa 2018. Asumiseron jälkeen äiti ja alaikäiset lapset jatkoivat asumista Togossa sijaitsevassa perheen yhteisessä asunnossa, ja puoliso muutti hotelliin samassa maassa.
- 3 Molemmat puolisot ovat Euroopan komission työntekijöitä sen Togon edustustossa. Ammattiryhmältään he ovat sopimussuhteisia toimihenkilöitä. Esitettyjen asiakirjojen mukaan sopimussuhteiset toimihenkilöt eivät saa jäsenvaltion diplomaatin asemaa, koska heillä on sopimussuhde kyseiseen toimielimeen. Asemamaassa toimivilla sopimussuhteisilla toimihenkilöillä on unionin diplomaattisen edustajan asema mutta unionin jäsenvaltiot pitävät heitä ainoastaan unionin toimihenkilöinä. Heillä on diplomaatin asema, joka koskee kuitenkin vain asuinmaata ja työskentelyaikaa.
- 4 M P A vaati 6.3.2019, että Juzgados de Primera Instancia de Manresa (Barcelona) purkaa hänen L C DAS N M T:n kanssa solmimansa avioliiton vahvistamalla avioeron. Hän vaati paitsi avioeron vahvistamista ja aviovarallisuussuhteen purkamista myös alaikäisten lasten huollosta ja vanhempainvastuusta ja lasten elatuksesta sekä Togossa sijaitsevan perheen asunnon käyttämisestä päättämistä.
- 5 Alioikeus otti 3.6.2019 tekemällään päätöksellä hakemuksen käsiteltäväksi. Vastaaja teki tuomioistuimen kansainvälisen toimivallan puuttumista koskevan väitteen, koska hän katsoi, että espanjalaiset tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa. Alioikeus hyväksyi 9.9.2019 tekemällään päätöksellä oikeudenkäyntiväitteen ja totesi, ettei sillä ole kansainvälistä toimivaltaa käsitellä asiaa. Alioikeus perusti päätöksensä siihen, ettei henkilöillä ollut asuinpaikkaa Espanjassa. Hakija on valittanut edellä mainitusta päätöksestä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 6 **Vaimo** väittää, että molemmilla puolisoilla on asemamaassaan hyväksytyinä unionin toimihenkilöinä asemamaan myöntämä ja myös alaikäisiin lapsiin ulottuva diplomaattiasema. Hän esittää asiakirjoina ”laissez-passer -matkustusasiakirjan”, jonka hän luokittelee diplomaattipassiksi, afrikkalaisten viranomaisten hänelle ja hänen lapsilleen myöntämät diplomaattikortit, Euroopan unionin Togon tasavallan asainhoitajan lähettämän kirjeen ja unionin Togon edustuston diplomaattiluettelon, johon puoliset sisältyvät. Kyseiset asiakirjat tukevat edellä 3 kohdassa esitettyä arviointia.
- 7 Hän väittää, että toimivalta tutkia avioeroa, vanhempainvastuuta ja elatusta koskeva asia määräytyy unionin asetusten mukaan asuinpaikan perusteella ja että siviililain 40 §:n mukaan asuinpaikka ei ole paikka, jossa hän toimii unionin virkamiehenä, vaan asuinpaikka ennen tällaisen aseman saamista eli Espanja.
- 8 Hän väittää myös, että häntä suojataan Wienin yleissopimuksen 31 artiklassa tunnustetulla koskemattomuudella ja että hänen vaatimuksensa eivät kuulu mainitusta artiklasta tehtyjen poikkeusten alaan.
- 9 Hän vaatii mainituissa asetuksissa tunnustetun varatoimivaltasäännön soveltamista ja kuvaa togolaisten tuomioistuinten tilanteen. Hän esittää Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen ihmisoikeusneuvoston laatimat kertomukset (joista yksi on 17.8.2016 annettu kertomus, jonka mukaan asianmukaista ja jatkuvaa tuomarikoulutusta ei ole ja että vallitseva ilmapiiri tukee ihmisoikeusloukkausten rankaisematta jäämistä, ja toinen 22.8.2016 annettu kertomus, jossa ilmaistaan Yhdistyneiden Kansakuntien huoli tuomioistuinten riippumattomuudesta, yksityisten oikeudesta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ja ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuudesta, ja jossa mainitaan Yhdistyneiden Kansakuntien korkean edustajan huomautus, jonka mukaan tuomioistuimissa toimii joidenkin tuomareiden ja asianosaisten välillä eräänlaisia välittäjiä, joiden pätevyyttä ei ole oikeudellisesti tunnustettu, minkä katsotaan aiheuttavan korruptiota) ja mainitsee, että naisiin kohdistuvan syrjinnän vastainen komitea on vaatinut Togo takamaan naisille todellisen mahdollisuuden saada oikeussuojaa tuomioistuimissa.
- 10 **Mies** väittää, ettei kumpikaan puolisoista hoida maidensa, Espanjan tai Portugalin, diplomaattisia tehtäviä vaan he ovat Euroopan komission työntekijöitä Togon edustustossa sopimussuhteisina toimihenkilöinä. Hänen mukaansa ”laissez-passer -matkustusasiakirja” ei ole diplomaattipassi vaan sellaisten kolmansien maiden, jotka eivät ole Euroopan unionin jäseniä, alueella pätevä matkustusasiakirja.
- 11 Hänen mukaansa Wienin yleissopimusta ei voida soveltaa vaan on sovellettava unionin erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa N:o 7, jota kuitenkin sovelletaan yksinomaan virallisessa asemassa toteutettuihin toimiin.
- 12 Hän vastustaa varatoimivaltasäännöksen soveltamista.

- 13 Näistä syistä hän katsoo, että asuinpaikkana on pidettävä Togoa, eivätkä Espanjan tuomioistuimet ole siten sovellettavien asetusten perusteella toimivaltaisia.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

Asian tausta

- 14 Kun määritetään tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa käsitellä avioeromenettely, jossa vaaditaan myös vanhempainvastuuseen, alaikäisten lasten elatukseen ja aviovarallisuussuhteen purkamiseen liittyviä toimenpiteitä, on tutkittava kolmea unionin asetusta eli asetusta N:o 2201/2003, asetusta N:o 4/2009 ja asetusta 2016/1103. Asetusten säännöksissä painotetaan kahta keskeistä käsitettä eli asuinpaikkaa ja kansalaisuutta. Tuomioistuinten toimivallan määrittämisen kannalta pääasiallinen liittymäperuste on tässä tapauksessa asuinpaikkaa koskeva peruste, koska puolisoilla on eri kansalaisuus. Mainituissa asetuksissa ei kuitenkaan määritellä, mitä asuinpaikalla tarkoitetaan.
- 15 Unionin tuomioistuin ei ole lausunut aikuisten asuinpaikan käsitteestä avioerotapauksessa. Annetut tuomiot koskevat alaikäisten lasten asuinpaikkaa: tuomio 17.10.2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835); tuomio 8.6.2017, OL (C-111/17 PPU, EU:C:2017:436); tuomio 9.10.2014, C (C-376/14 PPU, EU:C:2014:2268); tuomio 22.12.2010, Mercredi (C-497/10 PPU) ja tuomio 2.4.2009, A (C-523/07, EU:C:2009:225). Kyseisissä tuomioissa todetaan alaikäisten lasten asuinpaikan osalta muun muassa, että
- asetukseen N:o 2201/2003 ei sisälly asuinpaikan käsitteen määritelmää
 - kyse on unionin oikeuden itsenäisestä käsitteestä, joten se on määriteltävä siten, että huomioon otetaan kyseisen asetuksen säännösten asiayhteys ja sen tavoite, erityisesti asetuksen johdanto-osan 12 perustelukappaleesta ilmenevä tavoite, jonka mukaan asetuksessa vahvistetut toimivaltasäännökset on muotoiltu lapsen edun perusteella ja ottaen erityisesti huomioon läheisyyden periaate
 - alaikäisten lasten asuinpaikan määrittämiseksi otetaan huomioon erilaisia tekijöitä, erityisesti paikka, jossa lapsi on tietyllä tavalla integroitunut sosiaalisesti ja jonka hän kokee kotipaikakseen, kun otetaan huomioon kyseisessä valtiossa oleskelun kesto, säännöllisyys, olosuhteet ja syyt, vaikka lapsen oleskeluaika tietyssä valtiossa ei yksinään olekaan ratkaisevaa sen kannalta, onko hänen asuinpaikkansa katsottava olevan kyseisessä valtiossa, vaan kyse on pikemminkin aiheutusteesta, jota on arvioitava yhdessä muiden seikkojen kanssa. Huomioon voidaan ottaa myös alaikäisen lapsen kansalaisuus, koulunkäynnin olosuhteet ja lapsen kielitaito sekä hänen perhesiteensä ja sosiaaliset siteensä. Aina edellytetään, että lapsi on fyysisesti jossain vaiheessa jäsenvaltiossa.
- 16 Puolisoiden asuinpaikan käsitettä ei ole käsitelty oikeustieteessä avioeroa koskevan toimivallan määrittämisen kannalta. Oikeuskäytäntöä ei ole myöskään

lasten asuinpaikasta käsiteltävän asian kaltaisessa tilanteessa, jossa on kyse siitä, mikä vaikutus henkilöiden, jotka hoitavat unionin työntekijöinä tai toimihenkilöinä tiettyjä tehtäviä ja jotka on lähetetty kolmansiin valtioihin näiden tehtävien hoitamista varten, diplomaattiasemalla tai sen kaltaisella asemalla on asuinpaikan määrittämiseen.

Kansallisten oikeudellisten käsitteiden soveltamatta jättäminen

- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Espanjan siviililain 40 §:ää, jolla hakija perustelee Espanjan tuomioistuinten toimivallan, ei voida soveltaa, koska alaikäisten lasten asuinpaikkaa koskevassa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä todetaan selvästi, että asuinpaikan käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite eikä sen merkityksen ja ulottuvuuden määrittämiseksi voida soveltaa jäsenvaltioiden kansallista oikeutta.

Puolisoiden asuinpaikan käsite avioeroa ja elatusta koskevaan hakemukseen liittyvän toimivallan määrittämisen kannalta

- 18 Avioeroa hakevien puolisoiden asuinpaikan arvioimiseksi on määritettävä puolisoiden Togon kaltaisessa maassa oleskelun ajallinen kesto, tavanomaisuus ja pysyvyys. On otettava huomioon, että kyseisessä maassa oleskelulla on välitön yhteys Euroopan komission palveluksessa olevien toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen ja se voi vaihdella kyseisten tehtävien ja komission tarpeiden mukaan. Tässä yhteydessä nousee esiin kysymys siitä, onko puolisoiden asema Euroopan unionin työntekijöinä ratkaiseva seikka, jonka perusteella voidaan katsoa, ettei heidän asetuksen N:o 2201/2003 3 artiklassa ja asetuksen N:o 4/2009 3 artiklassa tarkoitettu asuinpaikkansa ole Togossa. On myös tarkasteltava kysymystä siitä, voidaanko asuinpaikan määrittämisessä ottaa huomioon äidin kansalaisuus (Espanja), hänen asuinpaikkansa Espanjassa ennen avioliiton solmimista, toinen lasten kansalaisuuksista ja lasten syntymäpaikka (Espanja).

Unionin sopimussuhteisten toimihenkilöiden alaikäisten lasten asuinpaikan käsite

- 19 Jos Euroopan unionin sopimussuhteisten työntekijöiden asema vaikuttaa vanhempien asuinpaikan määrittämiseen siinä mielessä, että oleskelu Togossa ei ole ratkaisevaa asuinpaikan määrittämiseksi, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii, vaikuttaako kyseisestä asemasta johtuva asuinpaikka alaikäisten lasten asuinpaikan määrittämiseen.

Asetuksen N:o 2201/2003 7 ja 14 artiklan tulkinta

- 20 Jos Euroopan unionin työntekijän asemalla ei ole mitään vaikutusta, kun määritetään puolisoiden asuinpaikkaa jäsenvaltiossa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko asetuksen N:o 2201/2003 toimivaltaa muissa tapauksissa koskevia säännöksiä (avioeron osalta 7 artikla ja vanhempainvastuun

osalta 14 artikla) sovellettava, ja mikä vaikutus asetuksen 6 artiklalla on toimivaltaa muissa tapauksissa koskevien säännösten soveltamiseen.

- 21 Tässä tapauksessa 6 artikla voisi estää 7 ja 14 artiklan soveltamisen ja näin ollen avioeroa ja vanhempainvastuuta koskevan toimivallan määrittämistä koskevien kansallisten lakien soveltamisen. Koska vastaaja on Portugalin (ja siten jäsenvaltion) kansalainen, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii,
- a) voidaanko hänet 6 artiklan mukaan haastaa toisen jäsenvaltion (tässä tapauksessa Espanjan) tuomioistuimissa vain asetuksen 3, 4 ja 5 artiklan nojalla, jolloin mahdollisuutta soveltaa Espanjan kansallisia säännöksiä – mikä sallitaan asetuksen 7 ja 14 artiklassa – ei ole, vai
 - b) onko sitä vastoin niin, että jäsenvaltion kansalaisen asema ei sulje pois hänen haastamistaan toisen jäsenvaltion kansallisten säännösten mukaisesti, jos mikään jäsenvaltio ei ole mainitun asetuksen mukaan toimivaltainen. Tilanne eroaa 29.11.2007 annettussa tuomiossa Sundelind López (C- 68/07, EU:C:2007:740) kyseessä olleesta tilanteesta, jossa vastaaja ei ollut jäsenvaltion kansalainen.

Perusoikeuskirjan 47 artiklan mahdollinen rikkominen

- 22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko tällaisessa tapauksessa, jossa puolisoilla on vahvat siteet jäsenvaltioihin (kansalaisuus, aikaisempi asuinpaikka), perusoikeuskirjan 47 artiklan vastaista se, että asetuksessa N:o 2201/2003 ei sallita kansallisen oikeuden säännösten soveltamista valtion toimivallan määrittämiseksi tai se, että kyseisten sääntöjen mukaan yksikään jäsenvaltio ei ole toimivaltainen, kun kolmannen valtion tuomioistuinten puolueettomuudesta tai riippumattomuudesta on vakavia epäilyjä.

Tarve määritellä varatoimivaltasäännöksen soveltamisen edellytykset asetuksessa N:o 4/2009

- 23 Jos Euroopan unionin työntekijän asema ei ratkaise heidän asuinpaikkaansa jossakin jäsenvaltiossa ja jos toimivaltaa muissa tapauksissa koskeva säännös tulee sovellettavaksi, Espanjan tuomioistuimet olisivat äidin Espanjan kansalaisuuden vuoksi LOPJ:n 22 quater §:n d kohdan perusteella toimivaltaisia tutkimaan vanhempainvastuuseen liittyvät vaatimukset. Niillä ei sen sijaan olisi toimivaltaa LOPJ:n 22 quater §:n c kohdassa tarkoitettussa avioeroasiassa. Niillä ei myöskään ole toimivaltaa vahvistaa lasten elatusta asetuksen N:o 4/2009 nojalla, koska siihen ei sisälly toimivaltaa muissa tapauksissa koskevaa säännöstä. Kyseisen asetuksen 3 artiklan d alakohtaan sisältyvää sääntöä ei voida soveltaa, koska toimivalta perustuu kansalaisuuteen.
- 24 On tarpeen, että unionin tuomioistuin selvittää, miten kyseisen asetuksen 7 artiklan mukaista varatoimivaltasäännöstä on tulkittava, ja täsmentää,

- minkä edellytysten on täyttyvä, jotta olisi katsottava, että menettelyä ei voida olosuhteet huomioiden kohtuudella panna vireille tai toteuttaa tai että se osoittautuu mahdottomaksi toteuttaa kolmannessa valtiossa, johon riita-asialla on läheinen liittymä (tässä tapauksessa Togo),
- onko tarpeen, että asianosaisen osoitetaan menestyksettä saattaneen tai yrittäneen saattaa asian vireille mainitussa valtiossa, ja
- onko jonkun asianosaisen kansalaisuus riittävä liittymä jäsenvaltioon.

TYÖASIAKIRJA